

8. 1. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

První praktické poznatky z využití institutu mediace v netrestní oblasti (2. část)

V předchozí části jsem se zabírala svými dosavadními zkušenostmi nabytými při praktickém využití možností daných zákonem č. [202/2012](#) Sb., o mediaci z hlediska přístupu soudů. V této části druhé se zaměřím na postavení advokátů sporných stran v rámci mediace.

MESTHENE & PARTNER
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Advokát, poskytující právní služby klientovi, který je jednou ze stran sporu, významně ovlivňuje způsob, jakým bude záležitost, s níž se klient na svého advokáta obrátil, řešena. Advokát má především možnost po detailním seznámení se s případem navrhnout klientovi vhodné způsoby řešení věci. V případech, v nichž lze očekávat vleklé soudní spory, vyžadující předložení mnoha důkazních prostředků, zpracování znaleckých posudků, na jejichž závěrech bude do značné míry záležet výsledné rozhodnutí soudu, by měl advokát zvážit využití možnosti řešení sporu prostřednictvím mediátora. Stejně tak by bylo vhodné postupovat v případech, v nichž významnou roli hrají emoce či snaha zachovat dobré vztahy mezi stranami sporu do budoucna. Advokát tak může ušetřit svému klientovi spoustu starostí, času a v neposlední řadě finančních prostředků, pokud mu navrhne jako jednu z variant řešení sporu využití služeb mediátora a vysvětlí mu základní principy a výhody, které mu tento způsob řešení sporu může přinést.

Ze svých dosavadních poznatků musím vyvodit závěr, že tento aktivní přístup k využití možností daných zákonem o mediaci ze strany advokátů zastupujících strany sporu doposud není běžný. Z diskusí, které jsem se svými kolegy advokáty v poslední době vedla, jsem zjistila, že část advokátů zatím k tomuto způsobu řešení sporu nenalezla důvěru. Někteří advokáti sice věří, že mediace bude jednou zhusta využívanou možností při řešení sporů, nicméně ve své každodenní praxi postupují standardními kroky a na možnost řešení sporů prostřednictvím mediátora si vlastně ani nevzpomenou. Domnívám se, že je třeba využít všech možností směřujících k zavedení mediace do skutečného života.

V poněkud jiném postavení se ocitne advokát sporné strany v případě soudem nařízeného prvního setkání s mediátorem. Ve své mediační praxi jsem se setkala s některými opakujícími se dotazy ze strany advokátů zastupujících strany sporu ohledně tohoto nařízeného prvního setkání s mediátorem. Pokusím se zde na některé nejčastější dotazy uvést stručné odpovědi.

Musí se můj klient dostavit k nařízenému prvnímu setkání s mediátorem?

Soudem nařízené první setkání s mediátorem neznamená, že se strany k tomuto setkání musí dostavit. Pokud však tak neučiní, není vyloučené, že straně, která se k mediátorovi nedostavila, soud v následném soudním řízení nepřizná, v případě její výhry ve sporu, nárok na náhradu nákladu řízení vůči druhé straně sporu.

Musím se k prvnímu setkání s mediátorem dostavit společně se svým klientem?

Záleží na dohodě advokáta s klientem. Advokát se může zúčastnit prvního setkání s mediátorem společně se svým klientem a pomoci tak svému klientovi při správném pochopení procesu mediace. Klient se také zpravidla bude cítit jistější, bude - li jej doprovázet jeho advokát. Účast advokáta však nutná není. Mediátor se zpravidla při sjednávání termínu tohoto prvního setkání bude stran dotazovat, zda budou přítomni i jejich advokáti. V zájmu zachování rovného postavení stran sporu je vhodné, aby se dostavily buď obě strany společně s advokáty, nebo aby obě strany přišly bez svých právních zástupců.

Mám čekat na to, až mě mediátor společně s mým klientem předvolá k prvnímu setkání s ním a nařídí termín?

Domnívám se, že samotný pojem „nařízené“ první setkání s mediátorem není příliš šťastný. Mediátor zpravidla nic nenařizuje. Poté, co je ustanoven mediátorem v konkrétní věci, neformálně kontaktuje obě strany sporu - telefonicky, emailem, písemně - a pokusí se dohodnout termín prvního setkání tak, aby vyhovoval všem zúčastněným. V žádném případě není vyloučeno, aby jedna či obě strany sporu samy kontaktovaly mediátora za účelem sjednání vhodného termínu.

Co je obsahem prvního setkání s mediátorem?

Mediátor na první setkání se stranami sporu zpravidla podrobně vysvětlí principy a postup mediace, odpoví stranám na jejich dotazy a pokusí se přivést strany sporu k rozhodnutí vedoucímu ke snaze o smírné vyřešení sporu za jeho účasti a odborné pomoci. V případě konsenzu stran sporu o zahájení mediace je pak uzavřena mezi stranami a mediátorem smlouva o provedení mediace.

Může být na prvním setkání s mediátorem zahájena samotná mediace, pokud se strany rozhodnou postupovat touto cestou?

Ano, pokud se strany shodnou na řešení sporu prostřednictvím mediátora, je možné, aby rovnou při prvním setkání, po uzavření smlouvy o provedení mediace, byla zahájena samotná mediace. Z uvedeného důvodu je vhodné, aby si všichni zúčastnění vyhradili dostatek času, aby v případě, že věc bude konstruktivně řešena, nebylo nutné mediační proces přerušit z důvodu, že některý z účastníků mediace bude nucen odejít.

Podá mediátor soudu zprávu o výsledku prvního setkání s mediátorem?

Mediátor zpravidla nepodává soudu zprávu o průběhu či výsledku prvního setkání s ním, resp. o tom, že k prvnímu setkání vůbec nedošlo. V případě, že se strany sporu k prvnímu setkání dostaví, je však mediátor povinen vydat stranám potvrzení o tom, že se k němu skutečně dostavily. Toto potvrzení pak strany samy předloží soudu.

Jaká je vlastně moje úloha jako advokáta při mediaci?

Role advokáta strany sporu v rámci mediačního procesu je výraznější na jeho počátku a posléze v jeho závěru. V úvodní fázi napomáhá advokát svému klientovi správně pochopit proces mediace. Ujišťuje se, že jeho klient pochopil, co bude následovat, jak bude mediace probíhat a jaké je jeho postavení v mediačním procesu. V prostřední fázi, v níž dochází k vysvětlení podstaty sporu jeho stranami za aktivního naslouchání a sběru informací mediátorem, se advokáti prakticky stahují spíše do pozadí. Stejně tak, jako ve fázi hledání možných řešení. Paradoxně v této prostřední fázi se cítí advokáti velmi nejistě. Obvykle platí, že advokáti hovoří za své klienty, tlumočí jejich stanoviska, názory a návrhy. Tak tomu je zejména v řízeních před soudy, když ani není nutná účast samotných

klientů u soudních jednání. Mediace je však skutečným procesem stran a předpokládá se aktivní účast samotných stran na řešení jejich sporů. Na základě mých dosavadních zkušeností musím potvrdit, že tato fáze bývá problematická, strany nejsou zvyklé samy komunikovat a jejich advokáti mají naopak tendence vyjadřovat se za své klienty. Tato zprostředkovaná komunikace však neposkytuje možnost rozkrytí skutečných zájmů, potřeb a emocí stran sporu.

Naopak v poslední fázi mediačního procesu se opět zvýrazňuje role advokátů. V této fázi strany zpravidla základně zformulovaly vybraná řešení a je právě na advokátech obou stran, aby zvolená řešení detailně rozpracovali a sepsali mediační dohodu.

V tomto svém příspěvku jsem se pokusila odpovědět alespoň na nejčastěji vznášené dotazy ze strany advokátů. Je nepochybné, že praxe přináší a bude přinášet mnohé další dotazy, na něž přinese odpovědi pravděpodobně až zejména široké využití mediace v reálném životě.

Na základě svých dosavadních zkušeností mohu konstatovat, že naprostá většina mých kolegů advokátů, se kterými jsem se v rámci mediace setkala, projevila skutečný zájem o tento moderní způsob řešení sporů, k mediaci se dostavili se svými klienty teoreticky dobře připraveni a aktivně diskutovali otázky související s mediací a jejich rolí v tomto procesu. Tento aktivní přístup mne utvrzuje v přesvědčení, že mediace se stane, věřme brzy, nedílnou součástí našeho každodenního života.

JUDr. Hana Mesthene,
advokát

[Mesthene & Partner, advokátní kancelář](#)

Dům Fügner
Fügnerovo náměstí 1808/3
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 263 070
Fax: +420 224 263 077
e-mail: info@mesthenelaw.cz

První praktické poznatky z využití institutu mediace v netrestní oblasti (1. část), k dispozici >>> [zde](#).

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)